

Hnutí Města přechodu otevírá cestu k lokální ekonomické odolnosti

V minulém vydání *Moderní obce* jsme v rámci našeho cyklu o best practice v oblasti lokální ekonomiky nahlédli do severoanglického Todmordenu, který je proslulý svou potravinovou soběstačností, do jejíž geneze jsou zapojeni místní obyvatelé, systém veřejných služeb i orgány samosprávy. V tomto čísle ještě zůstaneme v Anglii a posuneme se více na jih. V hrabství Devon se nachází zhruba sedmitisícové městečko Totnes, které se stalo pilotním realizátorem myšlenek hnutí Transition Towns (Města přechodu – TT).

Otcem hnutí je Rob Hopkins, odborník na otázky vztahu ekologie a ekonomie. Klíčovou myšlenkou platformy je především **energetická soběstačnost a přechod na lokální ekonomiku odolnou vůči tzv. očekávaným náhlým změnám** (především v ekonomickém a ekologickém smyslu).

INICIATIVA ORGANIZOVANÁ ZDOLA
Přechod, který tato platforma proklamuje, je myšlen především v oblasti využívání **energetických zdrojů, potravin, stavebních materiálů a dalších komodit, které mají být snadněji dostupné v místním či regionálním měřítku.** Hlavním popudem pro vznik iniciativy TT byly vážné úvahy o fenoménu ropného zlomu a jeho možných důsledcích pro energetiku.

Naďa Johanišová z Masarykovy univerzity v Brně k tomu poznamenala: »Industriální společnosti se proto podle nich (*přivřenců hnutí TT – pozn. autorů*) musí přeorientovat na nižší spotřebu energie, na jiné šetrnější vzorce výroby a spotřeby a na ekonomickou lokalizaci, jinak hrozí kolaps.«

Na mapě webu organizace (www.transitionnetwork.org) nalézt více než tisíc následovníků hnutí TT. Jeho cílem je pomocí různých vzdělávacích aktivit a praktických školení rozšířit aktivity »přechodu« do světa, avšak v duchu celé myšlenky nijak neregulovat jejich podobu.

Fenomén tranzitních aktivit totiž spočívá v **respektování regionálních specifik**, která se místo od místa liší ve svém lidském i přírodním potenciálu. Nejde tedy o žádnou organizaci ve smyslu vydávání směrnic, nýbrž o sdílení know-how a jeho implikací napříč regiony.

Právě Totnes se stal ukázkovým místem, jak podobnou činnost uskutečňovat v místě svého bydliště. Město vítá všechny zájemce, kteří se o aktivity TT zajímají, a pořádá pro ně pravidelné semináře. Kdokoliv se může zaregistrovat, a přidat se tak se svým projektem inspirovaným principy TT, případně požádat o pomoc při založení vlastní TT platformy ve své lokalitě.

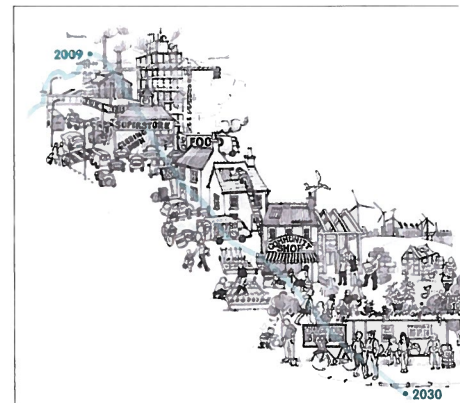
INKUBÁTOR LOKÁLNÍHO PODNIKÁNÍ

Součástí TT Totnes, které funguje jako komplexní příklad »města přechodu« a zahrnuje rozličné dílčí projekty, je též tzv. **REconomy Centrum.** Tento koncept je jedním z pilířů hnutí a zaměřuje se na **tvorbu ekonomických vztahů založených primárně na udržitelnosti a vyrovnaném hospodaření než na imperativu neustálého růstu.** K plné transformaci místní ekonomiky jsou podle mluvčích konceptu REconomy nutné změny v dalších částech celkového systému – **dostupné území a prostory pro tvorbu zaměstnanosti, podpora a výchova místních podnikatelů, pomoc existujícímu lokálnímu byznysu v procesu změny podnikatelských modelů a zajištění dostupnosti důležitých znalostí stejně jako vhodných typů investic.**

REconomy Centrum v Totnes má charakter společnosti s ručením omezeným a nabízí prostory fungující jako **inkubátor místního podnikání.** Organizují se tam pravidelně networkingové akce, jako je Fórum lokálních podnikatelů nebo poradenský marketingový klub s poplatkem na bázi daru.

Centrum funguje i jako co-workingový prostor s možností jednorázového využití zázemí či stálého členství. Vedle toho je hlavním realizátorem **Plánu rozvoje lokální ekonomiky** zaměřeného na maximalizaci místního potenciálu pro tvorbu nových zdrojů příjmů a zabezpečení dlouhodobých potřeb pro budoucí generace.

Rob Hopkins se svými studenty v irském Kinsale vypracoval **praktickou metodiku k postupnému snížení energetické náročnosti lokality s využitím obnovitelných zdrojů** (*Energy Descent Action Plan*), který obsahuje kromě detailních analýz též plán do roku 2030. Plán je zaměřen na postupné snižování závislosti na energii fosilních paliv a přechod k energeticky méně náročnému hospodaření (včetně stavebních úprav, využívání alternativních zdrojů místního, národního i mezinárodního původu apod.). Společným jmenovatelem je celková odolnost lokality – **resilience** (*tento pojem se postupně dostává i do tuzemského*

Vize TT Totnes: Město v přechodu od roku 2009 k roku 2030.

slovníku – pozn. autorů) vůči negativním jevům globálního charakteru a jejich externalitám, které mají přímý dopad na region.

HNUTÍ TT V TOTNES INSPIRUJE

Pro úspěšnou a dlouhodobou implementaci podobných kroků je klíčová spolupráce s místní samosprávou. Podle vyjádření **Tonyho Whittyho**, předchůdce současné starostky, pro místní mutaci deníku *The Herald* zahrnuje městská rada celkový étos TT do své práce natolik, že ji lze prohlásit za **první Radu města přechodu** v celém hrabství Devon. Rob Hopkins připomněl, že v regionu funguje na 65 skupin účastníků se projektu *Ulice přechodu* (*Transition Streets*), v jehož rámci každá domácnost ročně ušetří průměrně 570 liber a zamezí zbytečnému vzniku zhruba 1,3 tuny oxidu uhličitého. Hnutí spolu s městem získalo pro tento projekt vládní dotaci 600 tisíc liber.

Zástupci samosprávy si uvědomují, že aktivity TT významně posilují lokální ekonomiku. Vedle instalace fotovoltaických článků na střechu radnice např. poskytli pozemky u městského hřbitova pro výsadbu ovocných stromů. Věhlas iniciativy TT v Totnes se šíří i takovými médii, jako je BBC či arabská Al Džazíra, což na workshopy k TT metodiky přivádí do města stovky účastníků. Rob Hopkins vyčíslil, že lidé, kteří navštívili Totnes, aby se inspirovali hnutím TT, přinesli do místní ekonomiky jen během prvních pěti let odhadem 122 tisíc liber. Příjmy, které tak město získalo, významně pomohou zacelit mezeru, která vznikla přesunem místní umělecké školy do Falmouthu,« dodala bývalá starostka **Judy Westacottová.**

MAREK PAVLÍK

obchodní ředitel, M.C. TRITON

JAN BRABEC

manažer, ProRegiony